

lys&liv

Informasjonblad for Menighetsfakultetet

MENIGHETSFAKULTETETS
BIBLIOTEK

nr 3 juni 2003 69. årgang

: KARL WILLIAM WEYDE: GT SOM KILDE TIL LIVSTOLKNINGEN – side 8-9

: OLAV TRØMBORG: LÆRTE MF MEG SPIRITUALITET OG LEDERSKAP? side 12-13

Klare for Kirken

side 16-17

Forstanderskapet vedtok ny ledelsesstruktur for MF:

Rektor erstatter dekanus og direktør

Ordningen med delt daglig ledelse av Menighets-fakultetet vil om et år være historie. Den nåværende ordningen med direktør og dekanus erstattes med en rektor som blir leder både for fakultetets faglige og administrative virksomhet.

Nestleder i Forstanderskapet, Olaug Vedvik Torset, ledet møtet i forstanderskapet 28. april. Her sammen med styremedlem Elsa Skarbøvik. I bakgrunnen 1. amanuensis Arild Romarheim og studentfaglig leder, Bård Haugstvedt.

Det var Forstanderskapet som i sitt møte i april vedtok å endre MFs grunnregler på dette felt. I tillegg til rektor, vil den daglige ledelse ha en prorektor som assistent og stedfortreder, valgt av Lærerrådet.

Det er Grunnreglens § 5 som er endret. Den lyder:

a. Styret kaller og ansetter rektor som leder for fakultetets faglige og administrative virksomhet. Rektor ansettes på åremål for 4 år om gangen. Ingen kan være ansatt som rektor i en sammenhengende periode på mer enn 8 år. Rektor er sekretær for fakultetets styre og forstanderskap og har ansvar for saksforberedelse og oppfølging av vedtak. Rektor representerer fakultetet utad i alle saker. Rektor gis rett til å undervise og veilede. Styret fastsetter krav til kompetanse for rektor.

b. Lærerråd velger en prorektor for 3 studieår. Prorektor er stedfortreder for rektor, bortsett fra i arbeidsgiver-relaterte saker. Prorektor utfører sine arbeidsoppgaver i samråd med rektor og har et særlig ansvar for planlegging av studiene ved fakultetet. Prorektor er leder av lærerråd. Styret vedtar instruks for prorektor, som forutsettes å undervise/veilede etter nærmere avtale.

Prosess

Denne grunnregelendringen er ledd 2 i en lengre prosess som har pågått ved fakultetet som en følge av revidert Privathøgskolelov og felles Lov om universiteter og høyskoler. Den første fasen handlet om sammensetning-

en av institusjonens styre og den interne styringsstruktur og ble gjennomført i etterkant av fjorårets forstanderskapsmøte.

Den andre fasen dreier seg altså om endringer i fakultetets ledelse. Helt siden 1972 har det vært en såkalt «dual» ledelse ved MF der lærerrådet har valgt dekanus som øverste leder for den faglige virksomheten og som leder av lærerråd. Direktøren, på sin side, har vært eierens og styrets utøvende, ansatte myndighet.

Nå vil altså dette bli avvirket til fordel for en enhetlig ledelsesmodell med rektor som øverste faglige og administrative leder og sekretær for styret, og en prorektor, valgt av lærerrådet.

Styrets behandling

I sitt møte 19. mai behandlet styret en framdriftsplan på bakgrunn av grunnregelendringene. Det er styret som skal kalle og ansette rektor, fastsette kompetansekrav og vedta instruks for både rektor og prorektor. I møtet ble det bestemt at styret i sitt møte i november skal fatte vedtak om kompetansekrav og instruks samt organiseringen av de administrative funksjoner. I sitt første møte i 2004 vil så styret kalle og ansette rektor.

Forberedt

Behandlingen av og vedtakene i Forstanderskap og styre har vært forberedt av fakultetets daglige ledelse, og det har vært innhentet

anbefalinger fra både lærerråd og de ansattes organisasjoner. Både personalforeningen og arbeidsmiljøutvalget har i sine innstillinger vært opptatt av at rektorstillingen innehas av person med høy administrativ kompetanse. Kompetansekravene vil som nevnt bli fastsatt av styret.

Tendens

Selv om fakultetet stort sett har hatt gode erfaringer med den duale ledelsesmodellen, taler flere forhold for overgang til en enhetlig modell. En enhetlig modell vil være i samsvar med en generell tendens i universitets- og høyskolesektoren. En rekke institusjoner har en ansatt rektor og prorektor som øverste ledelse. Dette gjelder også en del private institusjoner, for eksempel Handelshøyskolen BI og Misjons-høyskolen. Også i lys av en fremtidig felles lov for universiteter og høyskoler vil en slik modell peke seg ut som den naturlige.

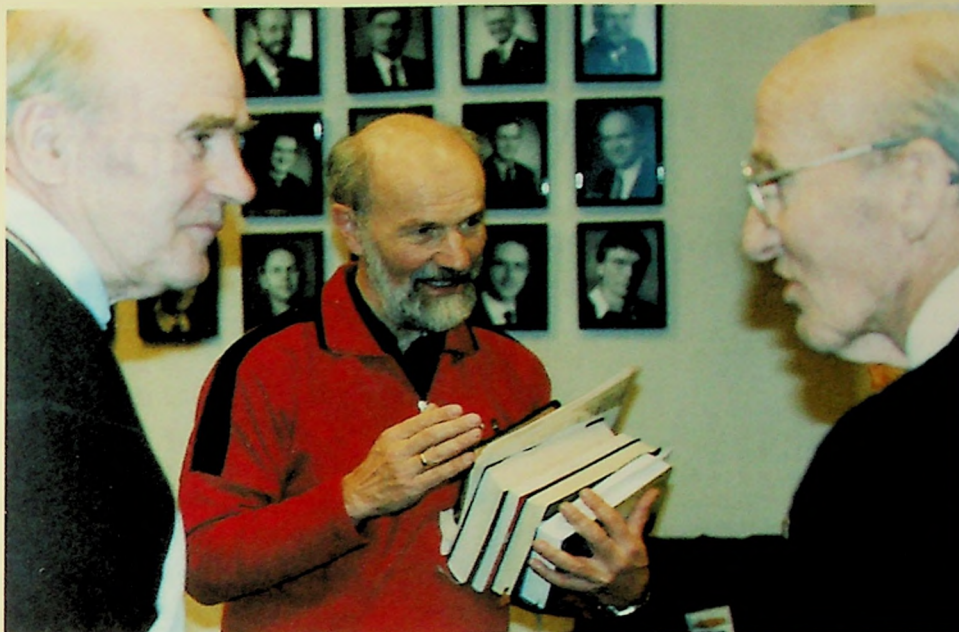
Forutsetning

En viktig forutsetning for den foreslåtte enhetlige ledelsesmodellen er sterke administrative enheter som kan bidra med god saksforberedelse og forestå iverksetting av vedtak. En rektor vil overta de oppgaver som i dag er fordelt på direktør og dekanus, og dette stiller store krav til administrasjon og til en god oppgavefordeling mellom rektor og prorektor.

MF til tjeneste – også for samfunnet...

Forstanderskapet vedtok også å endre Grunnreglenes § 1 som omhandler fakultets basis og mål. Her slås det fast at målet med utdanningen ikke er begrenset til å tjene kirke og skole, men også samfunnet. Etter dette lyser § 1 slik:

«Det teologiske Menighetsfakultet er en privat vitenskapelig høyskole for teologisk utdanning og forskning. Fakultetet baserer sin virksomhet på Den Hellige Skrift og Den norske kirkes evangelisk-lutherske bekjennelse. Fakultetets mål er å gi utdanning for prestetjeneste og annen tjeneste i kirken, kateketutdanning og utdanning i kristendomsstudier for tjeneste i kirke, skole og samfunn.»

Hans Kvalbein har akkurat presentert prinsippene bak Bibelselskapets revidering av Det nye testamente for en gruppe MF-venner fra Østfold. Her i samtale med to av dem.

Hans Kvalbein - bibeloversetteren

Som faglig ansvarlig har MF-professor Hans Kvalbein hatt noen travle uker i vår etter at den reviderte utgaven av bl.a. Lukas-evangeliet ble sluppet av Bibelselskapet.

Egentlig har han hatt undervisningsfri dette semesteret for å vie seg til faglig fordypning. – Akkurat det har det blitt lite av den siste tiden, innrømmer han overfor Lys & Liv. – Men jeg har ikke noe imot at det er stor interesse for Bibelen, selv om enkelte av kommentarene kanskje ikke har fortjent oppmerksomhet.

– Når jeg som faglig ansvarlig for bibelrevisjonen påtar meg en slik oppgave, så er det for det første av kjærlighet til Skriften. For det andre tenker jeg at det knapt kan være noe viktigere å gjøre enn å hjelpe folk fram til en pålitelig og forståelig bibeltekst. Det er jo dessuten noe som ligger nær den oppgaven jeg har på MF, sier en av fakultetets lærerveteraner. Han kan dessuten

stå som eksempel på den fagressurs som MF representerer i norsk og internasjonal kristenhet.

– Å arbeide med Bibelen innenfor rammen av Det norske Bibelselskap har samtidig et ekumenisk perspektiv, fordi Guds ord er hele kirkens arvegods, sier Kvalbein.

– Revisjonen av NT kom i gang ut fra ønsket om å ta hensyn til språkutviklingen. Det var også et klart mål for arbeidet å åpne Bibelen for nye generasjoner ved å la den framstå i en forståelig norsk språkform. På enkelte områder videreutvikles oversettelsesidealene fra -78-oversettelsen, mens i andre tilfeller går vi tilbake til tidligere formuleringer som vi har funnet bedre egnet. For eks. har vi redusert antallet variable av det greske ordet for «kjød» og erstattet dem med «menneskenaturen». Vi har også ønsket å gjenvinne bildet i det bibelske språket ved å ta vare på de språklige metaforer. Det har vært viktig å beholde en del pregnante språklige særpreg, ha et kjønnsinkluderende språk og vise troenskap mot en fremmed kultur. (De «lå» faktisk til bords...) Vi håper dette skal gi leserne et nytt møte med teksten selv, som det Guds ord den er til oss alle.

Utgiver:
Det teologiske
Menighetsfakultet
Ansvarlige redaktører:
Direktør Finn Olav Myhre
Dekanus Gunnar Heiene
Redaktør:
Terje Hegertun
lysogliv@mf.no
Redaksjonssekretær:
Informasjonsleder
Marianne Torp
lysogliv@mf.no

Lys og Liv er informasjons-
bladet til Det teologiske
Menighetsfakultet. Med sine
25.000 abonnenter er det et av
de største innen kristen presse
i Norge. Alle nåværende og
tidligere studenter, ledere og
medlemmer i foreninger, ledere
i samtlige menighetsråd og alle
navngitte bidragsyttere får bla-
det gratis tilsendt. Kristne
organisasjoner og venner og
familie av studenter og ansatte
er blant abonnentene. Ved kil-
deangivelse kan artikler fra Lys
og Liv fritt gjengis.

Gaver til MF:
Alle gaver du gir til MF's arbeid
kan du trekke fra på selvangi-
velsen i følge
skattelovens paragraf 6-42.

MF tilbyr følgende grader:

MF tilbyr følgende grader:
– Allmen Bachelor
– Bachelor i teologi
– Master i kristendoms-
kunnskap
– Disiplinbasert mastergrad i
kristendomskunnskap med
vekt på kirkelig undervisning
(kateketstudiet)
– Cand. theol.
(prestestudiet)
– Ph.d. i teologi og
kristendomskunnskap
Deltidsstudier i KRL tilbys
mange ulike steder i Norge
bl.a. som videreutdanningstil-
bud for lærere.

Besøksadresse:
Gydas vei 4, Oslo
Postadr.: Postboks 5144
Majorstuen, 0302 Oslo
Tlf.: 22 59 05 00.
Fax.: 22 69 18 90
Bankgiro: 6039.05.58409
MFs hjemmeside: www.mf.no
Fax til red.sekr/
informasjonskontor:
22 59 05 01

Grafisk produksjon:
th-design, Skårer
Trykk:
Østfold Trykkeri, Askim
Opplag dette nr: 25.500
Neste nr:
Kommer i september 2003

MFs samfunnsmessige rolle

MFs basisparagraf har lenge slått fast at MFs mål er å gi utdanning «for tjeneste i kirke og skole». På vårens Forstanderskapsmøte ble ordet «samfunn» føyd til. Det er uttrykk for at fakultetet er klar over at det har spilt og fortsatt vil spille en rolle i samfunnet som helhet, nettopp som en sentral kirkelig undervisningsinstitusjon. Det kan være nærliggende å trekke fram uttalelsen om krig/fred som Lærerrådet vedtok i februar, i forbindelse med konflikten i Irak. Denne uttalelsen ble lest og referert i mange kretser og er et eksempel på MFs rolle som etisk premiss-leverandør i samfunnet.

■ ■ Fortsatt vil det nok særlig være i skolen MF vil markere seg, slik vi har gjort det i økende grad siden Institutt for kristendomskunnskap startet opp i 1967. De siste årene har vi i tillegg til undervisningen ved MF gitt et bredt tilbud i KRL-faget mange steder i landet, og vi har gledet oss over stor oppslutning og gode tilbakemeldinger. Denne undervisningen har også gitt fakultetets lærere nyttige erfaringer og kontakt med nye studentgrupper, og den har utfordret hele vår måte å tenke på som undervisningsinstitusjon. Når vi har studenter som er humanetikere, muslimer eller nyreligiøse, er det klart at vår evne til saklighet skjerpes, samtidig som vi enda sterkere opplever verdien av dialog og samtale. Vi lærer å sette oss inn i andres måte å tenke på, uten at vi oppgir vårt eget ståsted.

■ ■ MFs engasjement i KRL-faget har betydd mye for å bevisstgjøre lærere om at religion og verdspørsmål er viktig for skolen og dermed for hele samfunnet. At vi i løpet av få år har gitt deltidsundervisning i KRL-faget og i emnet Religion og estetikk til godt over 1.500 lærere over hele landet, har selvsagt fått breddevirkninger. MF er i dag et kjent begrep på mange lærerværelser i Norge, og vi har vel aldri hatt en så bred kontaktflate i samfunnet som nå.

■ ■ Men fakultetet bør også bevege oss inn på andre arenaer enn skolen. Vi utfordres til å utvikle oss kontinuerlig og finne nye målgrupper og studietilbud, alene eller i samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner. Flere felter peker seg ut som viktige satsingsområder, ikke minst helsevesenet og næringslivet. Begge steder spørres det etter kompetanse i etikk og livssyn, og MF bør se det som en viktig oppgave å bidra til at verdspørsmål og etiske utfordringer blir belyst innenfor ulike institusjoner i samfunnet.

*Gunnar Heiene,
dekanus*

«Se, i oppstandelsens tegn skal vi leve»

Påskefeiringen ligger bak oss. Vi har sunget salmer om Jesu seier over døden. En av de flotteste påskesalmene er «Døden må vike for Gudsrikets krefter» av Svein Ellingsen. Fra denne salmen lyder: *Se, i oppstandelsens tegn skal vi leve*. Denne oppfordringen står i et spenningsforhold til mye av det som jeg har fått med meg som bagasje fra mitt kristelige hjemmemiljø. Slik jeg opplevde det, var det nesten som en kristen dyd å slå seg for brystet og si «Ve, meg arme, syndige menneske».

Under min studietid begynte jeg å undre meg over disse kontrastene. Hva var vitsen med Jesu død og oppstandelse hvis jeg fortsatt bare skal være opptatt av alt som var feil med meg? Var Jesu død og oppstandelse helt forgjeves?

I Lukasevangeliets 13 kapittel leser vi om en kvinne som opplever at livet ble helt forandret i møte med Jesus:

En sabbat holdt han på å lære folket i en av synagogene. Der var det en kvinne som hadde vært plaget av en sykdomsånd i atten år; hun var helt krumbøyd og kunne ikke rette seg opp. Da Jesus fikk se henne, kalte han henne til seg og sa: «Kvinne, du er løst fra din sykdom.» Han la hendene på henne, og straks rettet hun seg opp og priste Gud.

Jeg hørte en fortsettelse på denne historien, fortalt som en legende. Fortsettelsen ga fortellingen en ny dimensjon. I legenden fortelles det at Jesus møter kvinnen igjen noen dager etter, og da er hun igjen krumbøyd! Han spurte henne hva som var skjedd.

Det viste seg at kvinnen etter 18 år var så vant med å være krumbøyd at hun ikke visste hvordan hun skulle leve oppreist og fri! Forandringen fra å være krumbøyd til å bli rakrygget og fri var blitt for stor for henne.

Jeg synes denne legenden gir et godt bilde på hvordan mange av oss har det med vår tro. Vi takker for gode ting som skjer i livet, priser Gud, - men så kommer usikkerheten. Hvordan skal jeg leve mitt nye liv? Mange kvinner som jeg har møtt opplever at de, selv om de blir oppreist av Jesus, allikevel igjen og igjen lar usikkerheten trykke dem ned. : «Jeg kan ikke så mye,... jeg er ikke så flink,... jeg skulle ha kunnet så mye mer...., hvis jeg bare var litt mer sann....»

«Derfor vil det - også for meg - alltid være en soloppgang som venter...»

«Oppstandelsen»,
mosaikk fra klosterkirken i Hosios Loukas
i Hellas fra ca. 1020.

På min prestedrakt har jeg en hvit stola med symboler som taler til meg om dette.

Det ene er et kors med en krone over. Kronen minner meg om at Kristus har seiret over mørke og død. Jeg får leve i fellesskap med Ham, og kan motta kraften fra hans oppstandelse. Jeg lever ikke lenger selv, men Kristus lever i meg.

Det andre symbolet er en soloppgang, påskemorgens soloppgang. Det forteller meg at jeg kan leve i forventning om at lyset fra soloppgangen en dag vil bryte gjennom mitt eget og andres mørke. Langfredagens mørke var jo ikke det siste. Påskemorgen kom med oppstandelse, lys og glede.

Derfor vil det, også for meg, alltid være en soloppgang som venter.

Se, i oppstandelsens lys skal vi leve!

Elisa Stokka
har de to siste
semestrene
vikariert som
studentprest
ved Menighets-
fakultetet.

Sprek 90-åring

Ole Modalsli fylte tidligere i vår 90 år og ble feiret sammen med de ansatte. Hans kone Marta var med, her sammen med dekanus Gunnar Heiene.

Venner fra Indre Østfold på MF-besøk

8. april satte 35 MF-venner seg på bussen og reiste til Majorstuen for å besøke fakultetet. De fleste tilhørte MF-foreningen i Rakkestad. Det ble servering, omvisning og andakt i det nye kapellet ved studentprest Sverre Bang. Professor Hans Kvalbein holdt en interessant forelesning om arbeidet med den nye Bibeloversettelsen.

For hjemreisen ble det middag i studentkafeen.

MF Møter Menighetene (MMM)

Hvert semester arrangeres det MF-gudstjenester hvor ansatte er med som predikanter og informerer om nytt fra fakultetet. Denne våren er det 26 slike gudstjenester i Oslo-området. Her er studentprest Sverre Bang på besøk i Enebakk. Kirkekaffen etter gudstjenesten blir benyttet til informasjon om studiene og andre nyheter.

Utvekslingslærer fra Latvia

Rolands Eimanis fra Luther-akademiet i Riga holdt to forelesninger på MF nylig. Forelesningene var i Menighetspedagogikk og Nytestamentet. Eimanis besøk var i rammen av Utenriksdepartementets skyggeprogram overfor søkerland til EU.

MF-Grand Prix

Vinneren denne gang ble John Stødle. Han fikk hjelp av sin venn Øystein Winsnes. Det er trangt om plassen i studentkafeen ved disse populære arrangementene.

Changemaker vil utfordre

Karoline Lie Nygaard er en av mange MF-studenter som engasjerer seg for nøden i den tredje verden. Changemaker-gruppa på MF tok del i andakter og informerte ved egen stand.

Påske-gudstjeneste

Like over påske var det fakultetsgudstjeneste i Majorstuen kirke. Det ble en ekte påkestemming med orgelbrus, liljer og lovsang. Karsten Isachsen var predikant.

Her sammen med studentprestene Sverre Bang (t.h.) og Elisa Stokka.

Foto: Claudia Steidl Tølgo

Mer praksis! - en oppfordring til bispekontorene

Semesteret er snart over. Kull etter kull vil snart komme løpende ut av inngangsdøren på MF, mens de smilende roper:

«Sommerferie! Sommerferie!». Men i løpet av kvelden tar sannheten dem igjen. Det er ikke ferie som ligger foran dem, men hardt og tålmodig arbeid på Rimi eller aldershjem. Med studentenes nye krav til levestandard og Oslos dyre realiteter strekker ikke studielånet til. Vi må ty til sommerjobb.

De aller fleste studentene ønsker å kombinere studiene med sommerjobb.

Teologistudiet består for det meste av teoretiske fag. Blant annet derfor hadde det vært ønskelig å kunne praktisere noe av det vi har lært på skolen, - altså: som vikarprest. Nå spør sikkert mange av dere: «Er det ikke mange som jobber som vikarprester om sommeren?» Svaret er nei.

Selv om studentantallet på teologi er nede i en bolgedal, så er det bare en brøkdel som får tilbudt en sommerjobb som vikarprest. Bispekontorene skylder på økonomiske problemer.

Mange studenter har tidligere brukt sommervikartjenesten som en test på om det er prest de skal bli. En test hvor de ser om de trives i jobben, og om jobben «trives med dem». Det er nemlig ikke alle teologistudenter som er sikker på hva de skal bruke studiene til. Langt ifra. Men mens bispekontorene sitter på gjerdet, drar andre arbeidsgivere ut og fanger flere gode teologistudenter gjennom sine sommervikartilbud.

Det har lenge vært snakk om en fremtidig prestemangel. Er det ikke på tide å ta ansvar? Mangel på mulig prestevikartjeneste er i alle fall ikke stimulerende. La oss få prøve oss og bli glad i presterollen.

Til daglig studerer jeg for tiden hebraisk. Jeg får streng beskjed om at det ikke er en regel uten unntak. Heller ikke spørsmålet om sommervikartjeneste for oss «prestespiser» ser helt mørkt ut. All ære i denne sammenhengen til Nidaros bispedømme. De satte tidlig i januar opp store fine plakater, og mange studenter drar til Nidaros denne sommeren. Mange kommer sikkert tilbake med en positiv holdning både til preste-yrket og til det geografiske tilholdsstedet. Min oppfordring er at de andre bispekontorene følger etter.

Bård Haugstvedt
Stud.faglig leder MF

Professor Karl William Weyde er ikke i tvil:

GT er nødvendig

Tenk på hva Det gamle testamente med sitt persongalleri gir oss for å forstå livskampen og vår egen tilværelse! En av de to nyutnevnte GT-professorene ved MF, Karl William Weyde (56), reflekterer i dette intervjuet omkring Det gamle testamentes betydning for teologien – og dermed også for livstolkningen.

TEKST: TERJE HEGERTUN FOTO: MARIANNE TØRP

Karl William forteller at det var tre faser som var bestemmende for hans interesse for Det gamle testamente:

- 1) Barneårene i New Orleans og mitt møte med et søndagsskoleblad som presenterte de store gammeltestamentlige patriarkene og profetene på en levende måte i ord og bilder.
- 2) Studietiden på MF og tilnærmingen til GT hos mine lærere, Anders Jørgen Bjørndal og Magne Sæbo.
- 3) Oppholdet i Israel etter studietiden, som vikarprest i Haifa og i Tel Aviv. Landet, kulturen, miljøet og ikke minst: de messias-troende jødene. Alle samtalen med dem om den rette tolkning av GT og deres forhold til de jødiske høytider og fester.

Den faglige utfordringen

I 1973 var Oslo-gutten Karl William ferdig med teologistudiet og tre år senere begynte han som lærer ved MF. Midt på 80-tallet fikk han stipend fra Norges Forskningsråd, noe som bl.a. ga ham mulighet for studieopphold i Jerusalem. Han kunne starte på sin doktoravhandling om profeten Malaki. I fjor ble så boka «The Appointed Festivals of JHWH» avsluttet, og tidligere i vår ble han altså tildelt kompetanse som professor i GT.

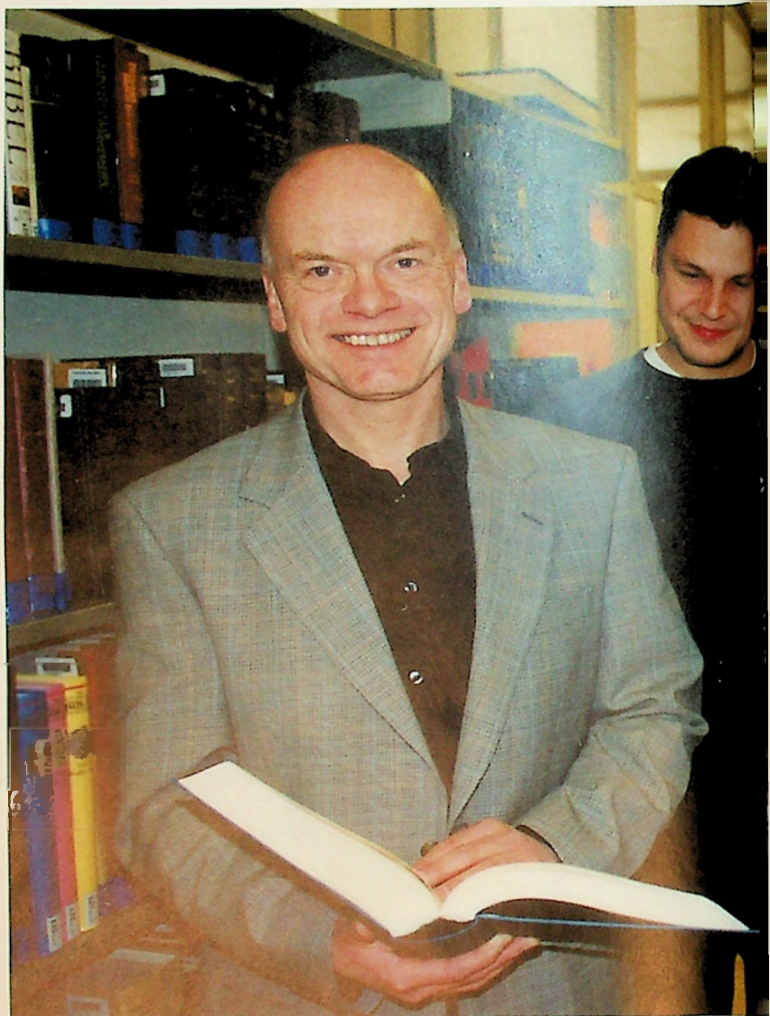
– Hvor viktig er en faglig forfremmelse for en akademiker?

– Det er alltid tilfredsstillende å nå de faglige mål man

setter seg, selv om den daglige undervisningssituasjonen ikke blir særlig annerledes. Jeg ser på dette som en anerkjennelse av ervervet akademisk kompetanse. Men det viktigste er naturligvis at fakultetet som en forskningsbasert vitenskapelig høyskole med dette får den høyest mulige kompetanse. Det er stimulerende å være en del av et slikt miljø, og jeg tror også undervisningen blir bedre; noe som faller positivt ut for studentene. Det forventes at teologer er gode fagpersoner i formidlingen av Guds ord. Å studere teologi er ikke en akademisk lek man bedriver. Vår jobb som lærere er å utruste et kompetent personale til kirke og skole. Et høyt faglig nivå på studiene gir en tilsvarende trygghet i yrkesutøvelsen, mener Karl William.

Guds ord er både GT og NT

Ikke overraskende er Karl William opptatt av hvordan interessen for GT kan stimuleres; både blant teologistudentene og bibellesere. – Guds ord er både GT og NT; vi kan ikke forstå det ene uten det andre. Teologistudiet er et personlig og eksistensielt studium som gir næring til gudstroen. GT og NT bringer leseren inn i en hermeneutisk refleksjon der ens egen livstolkning farges av den innsikt man erverver seg. Fagene «samtaler» med hverandre og former livet og tjenesten; og det er summen

av dette som gjør deg til teolog og prest.

– Hva ville skje om GT forsvant som studiefag?

– Det ville være utenkelig! GT var Jesu og apostlenes bibel – så hvorfor skulle det ikke være vår? Hele NTs begrepsbruk forutsetter – og bygger på – GT. Ord som sannhet, nåde, hellig, herlighet, lys og mørke osv er alle hentet fra GTs tankeverden. Dermed er det GT som gir NT dybde og perspektiv. Vi ville heller ikke forstå Jesu messianske gjerning om vi ikke speilet den i lyset av de funksjoner som ifølge GT bare kan

tillegges Gud. I lys av GT kan vi se hvordan Jesu komme representerer både kontinuitet og diskontinuitet. Frelsen knyttes nå til Jesus – ikke til templet. Det gjelder også jødene. Men fremdeles er de Guds folk. Dermed kan vi se jødene i et dobbelt perspektiv: de messianske jøder som er Guds folk i Kristus sammen med de hedningekristne, og det jødiske folk i historisk forstand som det er knyttet spesielle løfter til, ifølge Rom 9-11. Jødene er det eneste folk som har et løfte om at «hele Israel» skal bli frelst. De har derfor en spesiell plass i frelseshistorien, noe som gjør at den såkalte

For livstolkningen

Professor Karl William Weyde sammen med de tre teologi-studentene Tom Egil Nordengen, Arnt Johan Vistnes og Morten Holmquist.

erstatningsteologien etter min mening ikke har støtte i NT. Det er da også en voksende forståelse for dette, både blant teologer og i en rekke kirkesamfunn.

GT i de nye studietilbudene

Etter Karl Williams mening får GT – og også NT – relativt god uttelling i de nye studietilbudene på masternivå og i profesjonsstudiet i teologi.

– De nye studiene preges både av obligatoriske opplegg og større valgfrihet, og det er

lagt til rette for tverrfaglighet og en større grad av fordypning for studenter som har særlige bibelfaglige interesser. På masternivå får studenter som velger alternativ 4, et mer omfattende GT-studium enn tidligere.

– Dessuten er hebraisk som språkfag avgjørende for i hvilken grad studentene kommer på innsiden av den bibelske tankeverden og kultur og av tekstene. Den som behersker grunnspråket, har brutt en viktig barriere og kan jobbe med tekstene og faglitteraturen på

en annen måte enn andre, noe som naturligvis krever høy faglig kompetanse hos dem som underviser.

Trender i forskningen

En GT-ekspert som Weyde er også opptatt av de forskningsmessige sidene av sitt arbeid, og vi utfordrer ham til å si noe om de viktigste trendene innenfor GT-forskningen.

– Under store deler av det forrige århundre var historiske spørsmål av ulik karakter i sentrum, noe de forsåvidt fremdeles er. Men utviklingen har gått mer i retning av å se bibelbokenes betydning som litterære tekster som vi forholder oss til som egne storrelser; deres særlige kvaliteter, de retoriske virkemidler som er i bruk, strukturen, tekstenes språklige særpreg, virkningen på leseren og tekstenes plass i en større litterær sammenheng. Denne dreiningen i fokus har etter min oppfatning gitt en bedre balanse i forskningen.

MF sto for øvrig som vertskap for et symposium av internasjonale GT-forskere tidligere denne våren. – Dette var en oppfølging av tidligere seminarer som har vært holdt både i Göttingen og i Lund, og er viktig for den faglige drøftelsen og utviklingen av GT-forskningen. MF har sin spesielle kompetanse innenfor temakreter som profetene, kulten, GTs symbol- og billedbruk, gammeltestamentlig teologi og kjønn og gudsbilde.

Min virkelighet og Guds verden

Weyde mener at GT bl.a. kan gi større forståelse for hva åpenbaring er innenfor den bibelske kontekst og i teologien. – Vi tenker kanskje at profetene alltid formidlet Guds ord slik de hadde mottatt det. Men de bearbeidet det ofte for de forkynte det. Og senere ble det stadig nytolket for nye generasjoner. Men fortsatt var det Guds ord! Dette sier oss noe om hvor nødvendig det er

å lære seg å stille stadig nye spørsmål til teksten, la seg gripe av den og komme på innsiden av stoffet. Tenk videre bare på hva GTs persongalleri gir oss av innsikt i livskampen og i de grunnleggende trekk i virkelighetsforståelsen; det gjelder personer som Jakob, Job og Jeremia og den troskamp de hver for seg utkjempet. Tenk på hva GT gir av materiale for å forstå den første trosartikkel og de eksistensielle perspektiv som binder min virkelighet sammen med Guds verden. GT bidrar avgjørende for å kunne gi svar på de grunnleggende spørsmål om hva et menneske er og hvordan de menneskelige livsvilkår skal tydes under horisonten av Guds nåde.

Hellig krig?

– Men hva med GT- forestillinger som vanskelig lar seg sammenholde med tanken om en barmhjertig Gud – f. eks. tanken om hellig krig?

– Det er riktig at f.eks. «Gud med oss»-tanken er noe vi finner allerede i Exodus. Men allerede i GT er dette i ferd med å bli avløst av et annet perspektiv, når Jes 2 taler om at våpnene skal bli omdannet til jordbruksredskaper og (hellig) krig ikke skal gjelde mer. Dette følges så opp av Jesus som slår fast at hans rike ikke er av denne verden. Det samlede GT-materialet viser oss med andre ord stadig nye sider ved gudsbildet. Gud avdekker mer og mer av sitt egentlige vesen – og vi ser ofte at yngre tekster tar et oppgjør med eldre oppfatninger. Slik er GT i «samtale» med seg selv; og resultatet blir at Gud er hellig både gjennom sin straffende gjerning og gjennom sin kjærlighet, noe som hentes opp igjen i Joh 3,16 ff. GT er altså med på å holde sammen flere dimensjoner i gudsbildet – og demmer opp mot overfladiskhet. Slik viser GT sin relevans for moderne teologisk tenkning.

Ansatte ved MF i studieåret 2003-2004

NT - Det nye testamente • GT - Det gamle testamente • KH - Kirkehistorie • ST - Systematisk teologi
• MV/RV - Misjonsvitenskap/Religionsvitenskap • RP - Religionspedagogikk • PT - Praktisk teologi

Fakultetets ledelse

Gunnar Heiene
dekanus,
professor ST

Arne J. Eriksen,
studiesjef

Finn Olav
Myhre, direktør

Gunnar Rein
Olsen, admini-
strasjonssjef

Lærere

Vidar Leif Haanes,
professor KH
prodekanus

Torleiv Austad,
professor ST

Leif Gunnar
Engedal,
professor PT

Tormod
Engelsviken,
professor MV/RV

Harald Hegstad,
professor PT

Jan-Olav
Henriksen,
professor ST

Hans Kvalbein,
professor NT

Sverre Dag
Mogstad,
professor RP

Karl Olav
Sandnes,
professor NT

Kjell Olav Sannes,
professor ST

Oskar Skarsaune,
professor KH

Terje Stordalen,
professor GT

Karl William
Weyde,
professor GT

Lars Østnor,
professor ST

Otto Krogseth,
professor II RV

Peder Gravem,
l.amanuensis ST

Reidar Hvalvik,
l.amanuensis NT

Arild Romarheim,
l.amanuensis
MV/RV

Jan Schumacher,
l.amanuensis
KH

Svein Olaf
Thorbjørnsen,
l.amanuensis ST

Bjørn Helge
Sandvei, amanu-
ensis gresk/NT

Per Kristian
Aschim, fakultets-
lektor KH (vikar)

Geir Otto Holmås
fakultetslektor NT
(engasjement)

Øystein Lund,
fakultetslektor GT
(engasjement)

Gunnar Haaland,
fakultetslektor
NT/GT (vikar)

Hanne Birgitte
Sodal Tveito,
fakultetslektor NT

Andrew Donald
Wergeland, fakul-
tetslærer (vikar)

Praktikum

Halvor
Nordhaug,
rektor

Hans Olav Gilje,
fakultetslektor
PT

Anne Pettersen,
fakultetslektor
PT

Kristin Solli
Schøyen,
fakultetslektor
PT

Kristine Aksoy
Alveng,
fakultetslærer
PT

Stipendiater

Åse Berger
Cameron, ST

Maud Marion
Eriksen, ST

Tron Fagermoen,
PT

Gard Granerød
GT (NFR/MF)

Eirin Hoel
Hauge, NT

Tone Stangeland
Kaufman, PT

Hanne Loland,
GT

Kristin Norseth,
KH (NFR/MF)

Line Marie
Onsrud, RV
(permisjon)

Merethe Roos,
KH

Kristin Moen
Saxegaard, GT

Forskning

Nils Aksel Rosæg,
forskningsleder

Studie- administrasjon

Marie Luise
Diehl, internasjon-
al konsulent

Pirjo Krabye,
studiekonsulent

Ann Midttun,
prosjektleder, etter-
og videreutdanning

Målfrid Norum,
studieveileder
kristendom

Espen Schjetne,
studieveileder
teologi

Marit Helene
Spydevold,
konsulent

Claudia S. Talgo,
konsulent

Fellestjenester

Hildegun
Hennum Høeg,
sekretariatsleder

Eli Anne Kjølborg
konsulent
(engasjement)

Knut Doderlein,
berjant

Endre Epland,
vaktmester

Vegard Hanssen,
IT-leder

Grethe Helene
Juul, sekretær

Kari Kingsrød,
kontorfullmektig

Pål Myklebust,
IT-konsulent

Bernt T. Oftestad,
prosjektleder

Ellen Irene Veili,
kantinessistent

Inger Helene
Vestøl, konsulent

Økonomi

Hilde Kristine
Hasvold,
økonomsjef

Johannes Gullbrå,
økonomikonsulent

Gunnar Wang,
konsulent

Biblioteket

Elna
Strandheim,
biblioteksjef

Hanne Rakel
Løvaas, første-
sekretær

Mette Rokke,
bibliotekar

Bente Røren,
bibliotekar

Informasjon

Marianne Torp,
informasjonsleder

Maylén Nupen
rekrutterings-
konsulent

Studentprest

Sverre Bang

Kapellan Olav Trømborg reflekterer om sine studieår på MF og den kompetanse det ga ham:

Hva lærte jeg egentlig om åndelig lederskap?

TEKST: TERJE HEGERTUN FOTO: MARIANNE TØRP

Det viktigste for en teolog og prest er å kunne reflektere selvstendig og helhetlig. Da må også selve teologistudiet korrespondere med den tjenestevirkelighet som venter når studietiden er over. Hva var det jeg lærte om f. eks. åndelig lederskap?

Det undrer kapellan Olav Trømborg i Fossum menighet på Stovner i Oslo. For omlag tre år siden tok han fatt på sin prestetjeneste etter studieårene på MF, først i en vikarstilling som sokneprest på Lillestrøm og deretter som kapellan på Stovner. Under studietiden var han aktiv i studentdemokratiet ved fakultetet, og han deltok gjerne i debatter omkring teologistudiets innhold og pri-

oriteringer. Lys & Liv vil gjerne vite hvordan en ung, nyutdannet prest reflekterer omkring sitt eget studium etter at han/hun har vært en stund i aktiv prestetjeneste. Svarte utdanningen til den virkelighet teologen møtte? Var utdanningen relevant? Kunne noe vært gjort annerledes og i tilfelle hva?

Olav kommer først med et forbehold: – Jeg har registrert at ikke minst teologistudiet har en annen oppbygging enn hva tilfelle var da jeg var student ved MF, derfor kan det hende at jeg kommenterer noe som i dag er historie. Men det jeg har registrert av endringer – bl.a. at praktisk-teologi integreres på langs i hele studietiden – er svært gledelig og noe jeg var opptatt av som student. Dette synspunktet er bare blitt forsterket etter at jeg kom ut i tjeneste som prest.

Utrustning og åndelig ballast

– På hvilken måte da?

– En teolog skal ikke være noe vandrende MF-leksikon når han/hun begynner som prest. Det viktigste er å kunne reflektere selvstendig og helhetlig

i møte med hele den teologiske virkelighet. Da må også selve teologistudiet være helhetlig i den forstand at teori og praksis følger hverandre. At dette nå skjer, er svært gledelig. For meg handler det om en utrustning som gir den åndelige og faglige ballast som skal til for at jeg skal være i stand til å møte de situasjoner som preger hverdagen til en prest. Det er en umulig oppgave uten en bred porsjon praktisk teologi. Uten tvil var Praktikum det beste semesteret for meg hvor jeg følte at jeg lærte utrolig mye. Jeg har derfor tenkt: hva om jeg fikk noe av denne opplevelsen allerede tidlig i studietiden? Det ville trolig ha gitt meg et annet forhold til fagene, fordi jeg bedre hadde forstått den indre dynamikken med studiet bedre.

Olav understreker at studieordninger alltid bør være gjenstand for vurderinger og en kontinuerlig revisjon. – MF begynner seg i spenningen mellom en universitetstradisjon med høye vitenskapelige idealer og et menighetsfakultet som skal tenke tjeneste og åndelig utrustning. Personlig er jeg glad for den

Poenget for kapellan Olav Trømborg er at MF i størst mulig grad treffer målet i teologistudiet. – Da må praktisk teologi tvingt inn, slik det nå tegner seg å bli; det gleder jeg over.

rent faglige ballasten studiet ga meg. Men dette er som sagt ikke nok. Det er nødvendig å gi et helt bilde av hva teologi er; og hva er teologi uten praksis?!

Slå følge i en prosess

– Hva mer skal til?

– En større helhetlig tenkning innebærer bl.a. en viss nedbygging av de skott som har vært mellom noen av fagdisiplinene. I dette ligger det at fakultetet må vise enda større tiltro til de svar som studentene gjennom sine prosesser kommer fram til. Det må stimuleres til selvstendig tenkning og det må tillates at studentene leter mer. Lærerne – som jeg for øvrig har stor tiltro til og som gjør en god jobb – må slå følge med studentene i denne prosessen. De har ikke bare en viktig funksjon som forelesere, men også som veiledere og rådgivere når kommende studenter skal dyktiggjøres til de oppgaver som venter i kirke og samfunn.

På en rekke områder har MF forment

Olav som den prest han nå er. – Det solide faglige grunnlaget, undervisningen, litteraturen, kollokviegruppene, fromhetslivet; alt dette forment meg men først og fremst som teolog – og kanskje ikke så mye som prest. Derfor ble også andre miljøer utenfor MF også viktige for meg under studietiden. Jeg gikk bl.a. i åndelig veiledning, noe jeg gjerne anbefaler andre å gjøre. For på dette felt har MF for liten kompetanse; hva lærte jeg f. eks. om spiritualitet på fakultetet?

Lederskap og kontekstuell metode

Olav mener at MF har store muligheter og et betydelige potensiale til å utvikle seg i en retning som kan få store og gode ringvirkninger for hele kirken i årene som kommer.

– Min erfaring som fersk prest er at virkeligheten jeg møter i menigheten og i samfunnet er et liv som bare sjelden spor etter meg som ren fagteolog. De teologiske

«De teologiske debat-
tene i kantina og
klasserommene på
MF er det blitt få av
senere. Teologiske
spissfindigheter
kan man ikke dele
med så mange... »

Kapellan
Olav Trømborg

ke debattene fra kantina og klasserommene på MF er det blitt få av senere. Teologiske spissfindigheter kan man ikke dele med så mange... Derfor har jeg tenkt: kanskje de 6-7 årene som teologistudent kunne ha vært brukt litt annerledes. Jeg er i dag glad for detaljpuggingen jeg drev med, men hva har jeg for eks. lært om åndelig lederskap? Hvem er en god leder – og hvordan skal jeg integrere og forene god ledelse med gjerningen som prest? For som prest er jeg også en leder! Om jeg skulle modellert et studium i dag etter hvilke behov jeg har møtt som prest, ville jeg ha ryddet plass for en del religionspsykologi, religionspedagogikk og religionssosologi – dette er fagområder jeg trenger kompetanse på i mitt møte med den verden som finnes utenfor våre kirkedører i en storby som Oslo. Og hva med disippeltrening og ledertrening?

– Og innen bibelfagene: hva med et større metodemangfold i møte med bibeltekstene? Av de ungdommene jeg er sammen med har jeg lært hvordan de leser Bibelen med sine egne briller og alltid med utgangspunkt i sin egen verden. Men på MF fikk en slik kontekstuell metode bare liten plass i min tid, men jeg tror det er stort behov blant prester til å lære mer om dette. Dette er god teologisk utdanning fordi det gjenspeiler det rom teologien skal leve i utenfor fakultetets vegger.

Teologi lever aldri i et vakuum, understreker Olav. – Det vil i tilfelle bli en livsfjern teologi som de færreste har bruk for. I møte med virkeligheten utenfor den akademiske verden formes det et bilde av hva helhetlig teologi er. Der tror jeg også MF ønsker å begynne seg og det er der MF trengs!

Ite, missa est...

(Gå, det er utsendelse)

Missa eller ordet messe har samme rot som missio – misjon, utsendelse. Når vi nå bruker ordet messe om en gudstjeneste, skyldes det utsendelsesordene: Ite, missa est – gå det er utsendelse. Og det er nettopp hva vi på Menighetsfakultetet gjør ved slutten av hvert eneste semester. Vi sender ut eksaminerte kandidater til tjeneste i kirken og samfunnet. Ved hver semesteravslutning feirer vi missa, utsendelse, som er noe helt annet enn å misse til eksamen...

Vidar L. Haanes har fått eurdert sin kompetanse av en komité bestående av professor Rune Slagstad, Institutt for Samfunnsforskning, professor Steinar Suphellen, NTNU, Trondheim og professor Oskar Skarsaune, MF. På grunnlag av komiteens uttalelse har Lærerrådet tilkjent ham kompetanse som professor i kirkehistorie, og styret har tilsatt ham i denne stilling.

Av professor Vidar Haanes

Ordene har lydt ved slutten av hver gudstjeneste siden tidlig middelalder: Ite, missa est, gå, det er utsendelse, eller som vi sier: Gå i fred, tjen Herren med glede. Vi sender mennesker ut, og spørsmålet er hva vi sender dem med.

Hva har de fått med seg fra MF? Det kan være så mangt. Gode venner; godt fellesskap; lys og liv mellom søsken; grunnlag for gode historier og vitsing i kantina; positive og negative forbilder; så de enten tenker: «Slik vil vi gjøre det», eller: «Slik vil vi i alle fall ikke gjøre det». Vi har gitt dem glede og sorg, seire og nederlag. Men først og fremst har vi gitt dem lærdom og kunnskap, noe de har fått bruk for ved eksamensbordet. Mange av oss her på huset har flust med kunnskap. Kunnskap i seg selv er ikke tilstrekkelig. Kunnskap kan man pugge seg til, og mange er flinke til nettopp det. Men visdom og innsikt skapes i møtet mellom kunnskapen og livet; den er kunnskap forent med tro og dannelse; med tydelighet, men også raushet.

Våre kandidater vil møte mange som fryser av slik kunnskap, og mene at det er langt bedre å gå i livets skole. I våre fag og yrker er det ofte en tendens til å plassere folk i båser, ikke bare etter hvor man mener at folk hører hjemme teologisk, men

også etter om man er praktiker eller teoretiker. Det er lett å havne i den ene eller andre båsen, så man enten rendyrker livets skole, praktisk øvelse og livserfaring, eller at man rendyrker teoretisk læring, forskningen og kunnskapen. Men det å skape motsetninger mellom kunnskap og livserfaring, mellom teori og praksis, er uheldig. Det er uheldig i mange fag, men særlig uheldig i teologi og kristendom. De studenter som er kommet så langt at de står med eksamenspapirene i hånden, de skal ha lært å øse av kunnskapens kilder. De skal ha lært det viktigste i det man kaller vitenskap, nemlig selvstendighet, kritisk sans og ydmykhet. Mjøs-utvalgets innstilling: «Frihet med ansvar: Om høgre utdanning og forskning i Norge», innleder med de to historiske krav til høyere utdanning, nemlig (1) kritikk, og (2) dannelse av selvstendige og innsiktsfulle personer.

På samme måte som et akademisk studium tilstreber å gi studentene kritiske evner, ikke bare til personlig bruk, men til samfunnskritikk, slik må også et studium i teologi og kristendom oppøve kritisk sans. Ikke bare kildekritikk og evne til historisk kritikk, men like viktig er den samfunnskritiske dimensjon, som retter seg både mot storsamfunnet som sådan, og mot det kirkesamfunn man tilhører.

Umiddelbart vil mange kristne ane en fare her og spørre: «Går

det an å tenke selvstendig og kritisk i fag som teologi og kristendom?» Ja, det går ikke bare an, det er helt nødvendig; det er til og med rett og kristelig. De som har fulgt med i kirkehistorietime- ne vet hvor ofte kirken har gjort feil, og hvor utsatt man har vært og er som leder i kirken – til enten å tviholde på vedtatte sannheter, eller til å ha overdrevent stor tro på alt nytt og alt som klør i øret. Faren er utvilsomt til stede for å forveksler vedtatte sannheter eller egne meninger med Guds ord. Mennesker med kritisk sans og evne til grundig selvstendig studium av Skriften og av kirkehistoriske kilder er derfor helt nødvendig i kirken, som i skolen, ved universitetet og enhver institusjon som driver med ideologiformidling. Meninger skifter, vi preges snart av det ene, snart av det andre. Men Guds Ord står fast. Vi må derfor aldri glemme å studere Guds Ord. Med en slik basis vil våre studenter alltid ha en viktig funksjon i kirke og samfunn.

Vi trenger selvstendige, kritiske og vitenskapelig skolerte fagpersoner i både kirke og skole. Men de må ikke fremtre som eksperter eller konsulenter. For eksperter i teologi og kristendom nytter det ikke å være ekstern. Vi må stå med begge bena plantet i livet, i menigheten, i fellesskapet, i kollegiet, i trosfelleskapet. Teologiens kritiske funksjon utøves innenfra, med den

nødvendige lojalitet overfor både Skrift og bekjennelse, så vel som den konkrete menighet, klassen, studentgruppen, misjonsforeningen, eller hvem vi nå skal arbeide med og blant.

Våre studenter har valgt en utdanning som gir muligheter til å få et meningsfylt arbeid og et rikt liv. De fleste av oss tilbringer stadig mer tid på vårt arbeid, og kollegaforhold betyr derfor også stadig mer. Vi må derfor minne hverandre på at ydmykhet er en dyd både i vitenskap og kristendom.

Kanskje skulle vi blankpusse på ordet «kall», og ikke lenger reservere dette for misjonærer og prester. Også de som skal inn i andre yrker, i annen tjeneste, har et kall fra Herren selv til å arbeide i hans vingård. Vi trenger mennesker som går inn i ulike livsområder, og gjør et dugelig og kristelig arbeid – som Luther lærte oss det: nemlig at et hvert yrke er et kall. C.S. Lewis sa en gang at vi ikke nødvendigvis trengte flere kristne bøker, men flere bøker skrevet av kristne. Kanskje trenger vi ikke så mange flere kristne skoler eller kristne organisasjoner, men vi trenger flere kristne mennesker som satser på skolen, går ut i arbeidslivet med sin tro og sin kunnskap.

Kunnskap – et tungt ord, for kunnskap er makt; kunnskap gir muligheter; kunnskap kan bygge opp, men samtidig bryte ned. Kunnskapen kan man nok tilegne seg, men visdom er en gave. Visdom er mye mer enn kunnskap, det innebærer tro, ydmykhet, danning, raushet og erfaring. Den sanne visdom har samme guddommelige kilde som troen.

Det er fullt mulig å forene kunnskap og tro, teologisk vitenskap og kristen praksis. Det er mer enn en floskel når apostelen sier at alle kunnskapens og visdommens skatter er skjult til stede i Kristus, og at vi i Ham har fått del i dette. Uten Kristus er alt dette uten verdi, ja som skrap å regne. Men det betyr ikke at kunnskapen er verdiløs i den rette sammenheng. I Kristus har kunnskapen verdi, den er en skatt, slik alt det sanne, det skjonne og det gode er det. Gud kan bruke alle våre evner og gaver, all vår tillærte kunnskap, våre egenskaper, vårt intellekt og våre følelser, vår kropp, vårt temperament, vår sang, vår dans og vår lengsel.

Det gode, det sanne, det skjonne. Er dette forgjengelig? Nei, langt i fra. For hva kan vi ikke lese i Bibelens siste bok, at alt det dyrebare og verdifulle jordens folk har, skal føres inn i det nye Jerusalem – ikke noe urent, men alt det dyrebare og verdifulle. Så alt edelt, rett og sant, alt som er verd å elske og akte, all god gjerning og alt som fortjener ros, legg vinn på det. (Fil 4,8). Ite, missa est. Gå i fred, tjen Herren med glede.

«Kanskje trenger vi ikke så mange flere kristne skoler eller kristne organisasjoner, men vi trenger flere kristne mennesker som satser på skolen, går ut i arbeidslivet med sin tro og sin kunnskap»

Praktikum - et annerledes semester:

Klare til tjeneste

Praktikum er et annerledes semester – på mer enn én måte. Etter 12 semestre med «teoretikum» handler det avsluttende semester om ferlighet mer enn fag. 16 teologistudenter (like mange jenter som gutter) og en kateketstudent hadde sin utsendelsesgudstjeneste fredag 30. mai. Men praktikum kunne gjerne brukt enda mer tid på refleksjon over praksis, skal vi tro to av studentene, Ingvild Knudsen Hammernes og Asle Rossavik.

TEKST: TERJE HIGERTUN FOTO: MARIANNE TORP

Lys & Liv møter de to studentene i slutten av mai; ikke mange dagene før det hele er over og et langt teologi-studium er ved veis ende. Asle begynner i ny jobb som barne- og ungdomsprest i Nordstrand menighet i Oslo, mens Ingvild har søkt på flere jobber, men enda ikke har fått «drømmejobben» som prest. For prester vil de begge være; det har vært klart lenge:

– Jeg hadde ikke studert teologi om jeg ikke hadde hatt konkrete planer om å bli prest. Jeg tror at jeg er kalt til det av Gud, sier Ingvild. Men det at andre bekrefter min tjeneste og ordinasjon, er likevel noe av det som gjør at jeg tør å ta på meg en så viktig oppgave. Og jeg gleder meg virkelig; de praksisperiodene jeg har bak meg, har vært inspirerende og gitt mer-smak. Jo, det er absolutt dette jeg vil.

– Er du redd for at det skal bli vanskelig å få jobb som prest?

– Jeg regner med at det skal legge seg til rette på en god måte. Nå skal det bli

fint med noen ferieuken, og sommeren skal jeg bruke til å orientere meg mot et prestekall. At jeg er ung – og kvinne – skulle også tilsi at jeg har rimelig gode muligheter for å få jobb i en kirke som har uttalt at den trenger flere kvinner som prester.

I to verdener

Asle har de siste ukene levd litt i to virkeligheter i og med at han allerede 1. juni tiltrer i stillingen sin i Nordstrand, og han har tanker om hva det vil innebære:

– Jeg vil gi meg selv tid til å bli godt kjent i menigheten og med de barn og

unge som jeg får et særlig ansvar for. Jeg går inn i et arbeid der det allerede foreligger gode planer og visjoner. Ett av mine mål er nok at de som ikke nødvendigvis er de flinkeste, likevel skal bli sett og satt pris på.

– Har du et kall fra Gud til å bli prest?

– Jeg tror at jeg først og fremst er kalt til å søke Gud. Studietiden har overbevist meg om at jeg skal arbeide som prest. Det er Gud som sender meg, og han gir meg også den utrustning som jeg trenger. Praktikum har også motivert meg til å gå ut i tjeneste som prest.

Asle Rossavik og Ingvild Knudsen Hammernes har tanker om Praktikumsemesteret.

Bakerst fra venstre: Fakultetslektor Anne Pettersen, fakultetslærer Kiristne Aksoy Alveng, fakultetslektor Hans Olav Gilje, studiekonsulent Pirjo Krabye, Ulrike Eva Müller og Eva KLOkkerud. I midten fra venstre: Julia Ann Engstrand, Roger Brevik, Olav Sture Jenssen, Anne Løyning, Magnhild Søsveen, Ingvild Knudsen Hammernes, Kristian Kvaalen, Ludvig Aasen, Øyvind Rise og Inge Algård. Foran fra venstre: Gyda Hesla, Grethe Tengsareid, Asle Rossavik og rektor Halvor Nordhaug.

Praksis – eller teori om praksis?

Både Ingvild og Asle betegner Praktikum som et «annerledes» og svært meningsfullt semester. Særlig positivt har den nye ordningen med stiftspraksis vært, der studentene har fått tjenestegjort som prest og utført alle former for gudstjenestlige handlinger.

– Men vi burde fått bedre anledning til å bearbeide og reflektere over praksisperioden etter at vi kom tilbake til ME. Det erfaringsbaserte og konkrete blir litt for fort teoretisert. Det blir teori om praksis, sier Ingvild og får støtte av Asle: – Jeg tror at det er viktig med alternative

undervisningsformer på dette nivået i studiet. Vi burde på ulike måter kunne fått anvendt mer av det vi kan, også utenom selve praksisukene, sier Asle som for sin del særlig trekker fram praksis, pastoralgruppene (tidligere PT-grupper) og gudstjenesteøvelsene som viktige læringselementer i løpet av Praktikumsemesteret. Og Ingvild legger til: – Det innebærer jo ikke at vi ikke også trenger den teoretiske kunnskapen. Den vil ligge der som en kunnskapsressurs når vi i årene framover skal «praktisere» på alvor.

Doktorgrad om kirkelige personalkonflikter

23. og 24. mai forsvarte cand.theol. Terje Torkelsen sin doktoravhandling «På livet løs: en praktisk-teologisk studie av kirkelige medarbeideres erfaringer fra helsefarlige personalkonflikter i Den norske kirke»

Avhandlingen er en kvalitativ undersøkelse av medarbeideres erfaringer fra seks alvorlige personalkonflikter i Den norske kirke. De empiriske undersøkelsene beskriver et konfliktforløp hvor informantene systematisk og over tid utsettes for en negativ adferd på arbeidsplasser i kirken.

Flere fellestrekk går igjen: deres helse og livskvalitet forringes dramatisk i form av psykosomatiske plager og lange sykemeldinger. Konfliktene påvirker den sosiale og trosmessige fungeringsevne. Med bakgrunn i konflikten ser derfor halvparten av informantene seg nødt til å slutte i sine stillinger. På bakgrunn av disse funn karakteriseres de undersøkte konfliktene som helsefarlige.

Avhandlingen peker på nødvendigheten av et mer aktivt engasjement fra ansvarlige ledere i forbindelse med alvorlige personalkonflikter, enn det som kommer til uttrykk i fem av de undersøkte konfliktene. Ledere må intervenere mye tidligere i personalkonflikter som tar form av trakassering av ansatte. Videre har medarbeidere som rammes ofte behov for profesjonell hjelp for å få bearbeidet konflikterfaringene. For det tredje må arbeidsgiver legge til rette for arbeidsmessig rehabilitering.

Avhandlingen er offentlig tilgjengelig på Tapir forlag i serien KIFO Perspektiv nr.13 (ISBN 82-519-1845-6).

Fokus og forskning på kristen spiritualitet

I slutten av april hadde en av de fremste kapasiteter på kristen spiritualitet, Philip Sheldrake, en åpen forelesning på MF.

– Dette kan sees som en del av den oppmerksomhet som MF ønsker å vise temaet «kristen spiritualitet», sier professor Leif Gunnar Engedal i en kommentar. – Vi har gode tradisjoner på å studere bibeltekster og ha begrepsmessig klarhet i hva kristen tro er. Spiritualitet, derimot, fokuserer på troende menneskers gudsforhold slik dette konkretiseres i ulike former for åndelig og personlig praksis. Studiet av kristen spiritualitet søker da mer kunnskap om og en dypere forståelse av de erfaringer, utfordringer og kriser som den enkeltes kristne livshistorie rommer.

– Et slikt fokus må i vår sammenheng kvalitetssikres ved at det forankres i forskning. Spiritualitets-

Professor Philip Sheldrake flankert av Knut Grønvik (l.v.) fra Arcogagos og Leif Gunnar Engedal.

forskning er blitt et anerkjent og voksende fagfelt der vi knytter internasjonale kontakter som f. eks. Sheldrake, sier Engedal. Han viser til at en av fakultetets nye stipendiater, Tone Stangeland Kaufman, skal forske omkring norske menighetsprestens forståelse av sammenhenger mellom egen personlig spiritualitet og preste-tjenesten. Engedal og Nils Aksel Røsæg er ledere for det tverrfaglige forskningsprosjektet «Spiritualitet - hva er det?»

th

PERSONALNYTT

Slutter:

Førsteamanuensis **Martin Synnes** slutter ved oppnådd pensjonsalder, etter 35 års tjeneste. Studieinspektør **Marit Rypdal** går av med AFP etter 17 år ved MF. Stipendiat **Bjørn Olav Kvam** avslutter sin stipendiatperiode i sommer.

Nytilsetninger:

Maylén Nupen er tilsatt som rekrutteringskonsulent fra 10. juni. Professor **Otto Krogseth** er tilsatt som professor II i Religionsvitenskap i en treårsperiode fra 1. august 2003.

Nye stipendiater i løpet av høstsemesteret 2003. Det kommer flere til våren. Cand. theol. **Gard Granerød** (NFR/MF), Det gamle testamente. Cand. philol. **Merethe Roos**, Kirkehistorie. Cand. theol. **Tone Stangeland Kaufman**, Praktisk teologi.

Øvrig:

Eli Anne Kjolberg er engasjert som konsulent i administrasjonen for 1 år.

Fakultetslektor **Gunnar Haaland** har fått forlenget sitt vikariat med 1 år.

Stipendiat **Geir Otto Holmås** er engasjert som fakultetslektor i NT fra 1. august, for en periode på 3 år.

Førsteamanuensis i kirkehistorie, **Vidar L. Haanes**, er tilsatt som ny professor i kirkehistorie etter kompetansevurdering.

Oppussingen av biblioteket er igang

Renoveringen av hele 2. etasje i MF-bygget er forlengt i gang. Omlag 20 000 bøker er flyttet ned i underetasjen og bokreoler og lesepulten er demontert (se bildet). Det skal legges nye lysarmaturer i taket og nytt lyddempende gulvbelegg. Etasjen er delt inn i tre byggesoner, hvorav sone 1 og 2 er selve biblioteks- og lesesalsarealet, mens sone 3 er resepsjonen og administrasjonskontorene. Når sone 1 er ferdig, fortsetter håndverkene i sone 3, mens sone 2 tømmes for bøker. Det er allerede gjort en betydelig dugnadsinnsats. Hele etasjen skal stå ferdig til semesterstart i høst.

Internasjonale GT-professorer på konferanse i Norge

I slutten av april var GT-seksjonen ved MF vertskap for en 3-dagers konferanse med fagkolleger fra universitetene i Göttingen og Lund foruten Danmark og Norge.

Professorer fra disse studiestedene foreleste over emner som gjenspeiler den aktuelle metoddebatten i faget. Og doktorgradsstudenter la fram deler av sine prosjekter til diskusjon.

– En slik konferanse er berikende: ulike fagtradisjoner møtes, vi lærer av hverandre, og vi knytter faglige og personlige kontakter. Konferansen lover godt for fremtiden, som vil preges av økende internasjonalisering både på student- og lærernivå, sier GT-professor Karl William Weyde.

Blant deltakerne på GT-symposiet var fra venstre professorene Sten Hidal fra Lund, Terje Stordalen og Karl William Weyde fra MF, Hans M. Barstad fra UiO, Teologisk Fakultet og Hermann Spieckermann fra Göttingen.

JØLSTAD

BEGRAVELSESBYRÅ

Abildso - Grefsen - Groruddalen

Smestad - St. Hanshaugen

Døgnvakt: 22 79 77 00

Fra den helt enkle - til den mer påkostede gravferd

Virksomheten eies av Jølstad Byråer AS
www.jolstad-byraer.no

Asbjørn Finholt

Advokat

Postboks 7
2001 Lillestrøm

Tlf 63 81 60 80

Ragnar Skottene

Kristne symboler

En elementær innføring i de viktigste kristne symbolene og deres betydning i Bibelen, i den kristne kirke og i kulturhistorien. Rikt illustrert med symboler og fargebilder av aktuelle kunstverk.

295,-

Påfuglen – et symbol på oppstandelse og evig liv

DU FÅR DEN I NÆRMESTE BOKHANDEL

KJØP DEN I NÆRMESTE BOKHANDEL, ELLER BESTILL PÅ WWW.BIBELBOK.NO

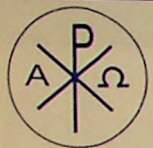
LUK

Pris kr 98,-

De første tekstene fra Det nye testamente i revidert utgave: Lukasevangeliet, 1. og 2. Tessalonikerbrev, Galaterbrevet, Filipperbrevet. Inneholder også oversetterkommentarer og studieplan. Bokmål og nynorsk.

NTR - Det nye testamente revidert

Det Norske Bibelselskap

MF

Det teologiske
Menighetsfakultet

Ettersendes ikke ved varig
adresseforandring, men returneres
Menighetsfakultetet med
påført ny adresse.

B-BL

Retur:
Postb
0302 (

Menighetsfakultetet

Lys og liv
MF Mag. TILY
2003 Årg. 69 Nr 3

H03000881

SIST, MEN IKKE MINST...

Deltidsundervisningen - en MF-suksess

Ole-Bjørn kjører bil fra Arendal, Unn Elisabeth kommer med tog fra Hamar og Atle setter seg på motorsykkelen i Tønsberg. Annenhver lørdag møtes de på MF til deltidsundervisningen som fakultetet tilbyr. Og felles for dem alle tre er at de roser undervisningen som gis.

Ole-Bjørn Bjørnsen fra Kragerø, Unn Elisabeth Tilley Solhaug fra Hamar og Atle Jørgensen fra Tønsberg mener at videreutdanningstilbudet som MF gir, holder høy kvalitet og er viktig for deres yrkesutøvelse.

I vår har 400 studenter fulgt deltidsundervisningen som MF står ansvarlig for i tilsammen syv byer: Arendal, Harstad, Haugesund, Molde, Oslo, Sola og Trondheim. Siden videreutdanningstilbudet startet på MF i 1996, har tilsammen 1900 lærere blitt uteksaminert i ulike KRL-studier, noe som tilsvarer omlag 2 prosent av alle lærere i landet.

Høy kvalitet

Både Unn Elisabeth, Ole-Bjørn og Atle er samstemte i at undervisningen holder høy kvalitet, og må gjøre det for at innsatsen skal svare seg.

– Jeg syns nesten ikke jeg gjør noe annet enn å anbefale deltidsundervisningen på MF! sier Unn Elisabeth. – Og mye av grunnen til det er nettopp at MF stiller med de beste lærerne. Det er avgjørende.

Unn Elisabeth tar i øyeblik-

ket KRL 2 og det er hennes andre semester. Hun er lærer til daglig. – MF har møtt meg på en svært velvillig måte og jeg tar denne undervisningen både av egeninteresse og fordi jeg trenger større kompetanse som KRL-lærer.

Faglig utbytte

Ole-Bjørn har lang skolevei og må tidlig opp annenhver lørdag for å rekke undervisningen. Han har jobbet i ungdomsskolen i over 30 år og tar nå mellomfag. Han har også arbeidet som prestevikar.

– Også for meg er det en stor porsjon egeninteresse, men det er også viktig for meg i skolesammenheng. Temakretsene på mellomfag gir meg mye. Både den litterære tolkningen av bibelbøke-

ne – samt kristologien og antropologien – har gitt meg en dypere forståelse av bibeltekstene. Jeg anbefaler gjerne denne type deltidsundervisning for voksne, etablerte personer som vil videreutvikle og nyorientere seg.

Kompetansepåfylling

Også Atle mener at det ikke holder med den gamle kristendomsutdanningen fra lærerskolen for å undervise i det nye KRL-faget. – Som seksjonsleder for andre KRL-lærere trengte jeg den kompetansepåfylling som MF kunne tilby. Dette er så inspirerende at jeg faktisk vurderer å gå videre; akkurat det blir problemet når man trives så godt her, smiler Atle og får bekreftende nikk fra de andre.

– Også jeg må understreke kvaliteten på undervisningen. Den er høyere enn hva vi kan forvente å få hvilke som helst andre steder, og det er viktig for oss at MF også i framtiden prioriterer dette høyt.

En samfunnsoppgave

Prosjektleder for etter- og videreutdanningen på MF, Ann Midttun, legger vekt på de store ringvirkningene i skole og samfunn. – Ny kunnskap hos lærerne gir faglig trygghet i oppgaven med å undervise både majoritets- og minoritetsbarn. Etter- og videreutdanning av lærere var en forutsetning da KRL-faget ble innført i skolen. MF har påtatt seg en viktig samfunnsoppgave, sier Midttun.